

Narcis in Eho

1. Razumevanje prebrane pesmi je lažje, če poznamo prastari grški mit. Dopolnite kratek povzetek ene od različic tega mita. Izbirajte med danimi besedami.

pameten nesrečno kamen hladen trpel
odmev hudoben Afrodita drevo gram izginila
narcisa prelep podoba Eho vzcvetela srečno
shujšal

Po starogrški mitologiji je bil Narcis _____, a čustveno _____ mladenič. Vanj se je zaljubila tudi nimfa _____, a on jo je zavrnil in nimfa se je od sramu umaknila v gozd ter se spremenila v _____. Od nje je ostal le _____. A Narcis je zavračal tudi druge nimfe, zato je ena njegovih žrtev prosila bogove, naj se tudi on _____ zaljubi. Ko je nekoč Narcis v studencu zagledal lastno _____, se je vanjo nesmrtno zaljubil. Vsakič, ko je segel po njej, pa je podoba _____. Od silnega ljubezenskega hrepenenja je tako _____, da je umrl. Zgodba pravi, da je odšel v podzemlje, kjer je še naprej opazoval svojo podobo, ob potoku pa je njegovemu imenu na čast zrasla _____.

2. Izhodiščno besedilo je **pesem**. Navedite tri značilnosti, s katerimi boste utemeljili to trditev. Odgovorite v eni povedi.

3. Ali navedene trditve držijo ali ne? Če je trditev pravilna, na črtico napišite P, če ni, napišite N.

- _____ Vzdušje v pesmi je mračno; iz nje vejeta žalost in obup.
_____ Pesem je epska ali pripovedna.
_____ Število kitic v pesmi je enako številu verzov v posamezni kitici.
_____ Pesem vsebuje refren.

4. Posamezne kitice povežite s kratkim povzetkom, tako da na črtico zapišete zaporedno številko kitice.

- _____ Slutnja tragičnega konca
- _____ Odzvanjanje skrivnostnih glasov
- _____ Soočanje z lastno usodo
- _____ Občudovanje odseva na gladini

5. Kdo je lirski subjekt – izpovedovalec pesmi? Po čem v besedilu lahko tako sklepamo?

6. Iz 2. in 3. kitice izpišite, kakšna se lirskega subjektu zdi lastna podoba. Navedite vsaj tri primere.

7. Pesem je avtor podnaslovil *sonet z odmevom*. Pojasnite, zakaj *z odmevom*. Opazujte odmev – bi lahko rekli, da je vsebinsko povezan z ostalim delom soneta ali ne? Utemeljite s primerom iz pesmi.

8. Kako razumeš verz *moja večna postelja bo struga*? Kaj napoveduje odmev tega verza?

9. V pesmi je uporabljeno eno samo ločilo. Katero? Razmislite, kaj to ločilo izraža, čemu ga je avtor uporabil prav na tem mestu.

10. Opazujte zunanjo zgradbo pesmi. Ugotovite lahko, da prebrana pesem ni klasični sonet (pesnik je uporabil obliko **angleškega ali elizabetinskega soneta**). Razpredelnico o lastnostih pesniške oblike *sonet* dopolnite z manjkajočimi podatki.

KLASIČNI SONET	SONET <i>NARCIS IN EHO</i>
	4 kitice
Prvi dve kitici sta štirivrstičnici, drugi dve sta trivrstičnici.	
	Rima v prvih treh kiticah je oklepajoča, rima v zadnji kitici je zaporedna.
Stopica je jamb, verz je jambski enajsterec.	

11. Iz pesmi izpišite 2 primera pesniških sredstev in ju poimenujte. Pojasnite, kaj je s tema pesniškima sredstvoma izraženo.

12. Poišči podatke o avtorju in jih zapiši.

REŠITVE:

- Po starogrški mitologiji je bil Narcis **prelep**, a čustveno **hladen** mladenič. Vanj se je zaljubila tudi nimfa **Eho**, a on jo je zavrnil in nimfa se je od sramu umaknila v gozd ter se spremenila v **kamen**. Od nje je ostal le **odmev**. A Narcis je zavračal tudi druge nimfe, zato je ena njegovih žrtev prosila bogove, naj se tudi on **nesrečno** zaljubi. Ko je nekoč Narcis v studencu zagledal lastno **podobo**, se je vanjo nesmrtno zaljubil. Vsakič, ko je segel po njej, pa je podoba **izginila**. Od silnega ljubezenskega hrepenenja je tako **trpel**, da je umrl. Zgodba pravi, da je odšel v podzemlje, kjer je še naprej opazoval svojo podobo, ob potoku pa je njegovemu imenu na čast zrastle **narcisa**.
- Besedilo je razdeljeno na kitice in verze/vsebuje rimo/prisoten je stalen ritem/jezik je bogat s pesniškimi sredstvi.
- P N N N
- 3 1 4 2
- Lirski subjekt je mladenič Narcis. To lahko sklepamo po tem, da na gladini opazuje svojo zrcalno sliko, da občuduje svojo kožo in usta, da se sprašuje, kako bo lahko ljubil le samega sebe ... *Po smislu*.
- Zdi se mu lepa: zrcalna slika do neba prostrana, moja koža bela roža snežna, usta sama sebi neizbežna.
- Vsakemu verzu je pesnik pripisal še eno besedo, ki je enaka kot del zadnje besede v verzu, zato učinkuje kot odmev.
Odmev je vsebinsko povezan s pesmijo, npr. prva kitica ponazarja usodo nimfe Eho (venenje, vila, žila, bdenje), zadnja usodo Narcisa (ubiti, iti, ti).
- To pomeni, da bo podoba, v katero je zaljubljen, za večno ujeta v rečno strugo.
Odmev tega verza napoveduje smrt.
- Edino ločilo v pesmi je klicaj v 2. kitici (*Vseeno!*). Izraža Narcisovo odločenost/neomajnost, da ga ne premamijo glasovi vile, ampak se raje zagleda v lastno podobo.
-

KLASIČNI SONET	SONET NARCIS IN EHO
4 kitice	4 kitice
Prvi dve kitici sta štirivrstičnici, drugi dve sta trivrstičnici.	Prve tri kitice so štirivrstičnice, zadnja je dvovrstičnica.
Rima v prvih treh kiticah je oklepajoča, rima v drugih dveh kiticah je verižna.	Rima v prvih treh kiticah je oklepajoča, rima v zadnji kitici je zaporedna.
Stopica je jamb, verz je jambski enajsterec.	Stopica je jamb, verz je jambski enajsterec.

- Npr.: *Z glasom tihim kakor svila* – PRIMERA
Primera izraža podobnost med glasom in svilo, oba sta nežna.
Voda je tako brezdanja/da ulovi lesket vseh zvezd noči – POOSEBITEV
Voda dobi človeške lastnosti.
Ta moja koža bela roža snežna – METAFORA
Pesnik svojo kožo poimenuje s prenesenim pomenom.
Kako le sebe samega ljubiti – RETORIČNO VPRAŠANJE
Vprašanje zastavlja Narcis sam sebi, ne potrebuje odgovora.